NTP-TEHETSEG-25-0274

Összművészeti tehetséggondozó program – pályázati beszámoló

Intézményünkben olyan összművészeti tehetséggondozó program valósult meg, amelynek középpontjában a 15–19 éves fiatalok kreatív alkotómunkája, a különböző művészeti területek találkozása, valamint a közösségi és társadalmi kérdésekről való közös gondolkodás állt.

A heti rendszerességű műhelymunka során a kortárs színház és tánc, a drámapedagógia, a magyar népzene és néptánc, valamint a báb- és kortárs művészetek eszközeit kapcsoltuk össze. A program egyik legfontosabb sajátossága az volt, hogy a létrejövő színházi produkciók a résztvevő fiatalokat foglalkoztató kérdésekből, dilemmákból és közös gondolkodásból indultak ki.

A fiatalok improvizációi, ötletei, beszélgetései és moderált vitái során fokozatosan alakultak ki azok a fókuszkérdések, amelyek köré az alkotófolyamatok szerveződtek. A pedagógiai indíttatású folyamat ugyanakkor színházi szabályrendszer szerint épült fel, így a résztvevők valódi alkotóként vehettek részt az előadások létrehozásában.

Két jelentős színházi produkció született

A programhoz kapcsolódó alkotómunka egyik fontos eredménye a **Kaukázusi** című előadás létrejötte volt. A produkció Bertolt Brecht *A kaukázusi krétakör* című műve alapján készült, és a Kodály Zoltán Gimnázium végzős színjátszó csoportjának, valamint a fizikai színházi csoportnak az együttműködéséből született.

A történet középpontjában Gruse alakja és az a morális kérdés áll, hogy a gyermeket a vér szerinti kapcsolat vagy az őt ténylegesen felnevelő szeretet és gondoskodás alapján kell-e megítélni. A produkcióban a prózai színház mellett fontos szerepet kapott a zene, a mozgás, a tánc és a fizikai színház, így jól megvalósult az a törekvés, hogy több művészeti terület eszközei egyetlen színpadi nyelvvé kapcsolódjanak össze.

A szövegkönyvet az eredeti mű alapján átdolgozta, és az előadást rendezte **Gál Éva és Svégel Sára Hanna**. A produkció 2026-ban az Országos Diákszínházi Fesztiválon is bemutatkozott, ahol a **„Legszebb Előadás" különdíját** nyerte el.

A program másik kiemelkedő színházi eredménye a **Trójai nők** című produkció volt, amely Euripidész klasszikusának világából kiindulva a háború nőkre gyakorolt hatását, a veszteséget, az anyaságot, a feleség és az asszony szerepét, valamint a közösségért és a családért viselt felelősséget állította a középpontba.

A produkció fontos sajátossága volt, hogy nem egyszerű klasszikus műértelmezésként készült. A közös alkotómunka során a résztvevők számára is aktuális kérdéseket kerestünk a történetben: hogyan viselkedik az ember kiszolgáltatott helyzetben, mit jelent elveszíteni azt, ami számára fontos, és milyen szerepet tölthet be az egyén egy széthulló közösségben.

A **Trójai nők rendezője Gál Éva** volt. Az előadásban a színházi kifejezés mellett a mozgás, a zene és a vizuális megoldások is hangsúlyos szerepet kaptak, így a produkció szintén az összművészeti szemlélet jegyében jött létre.

A két előadás eltérő színházi nyelven, de ugyanahhoz a pedagógiai célhoz kapcsolódott: a fiatalok ne csupán előadói legyenek egy kész műnek, hanem gondolkodó, kérdező és alkotó résztvevőként legyenek jelen a folyamatban.

Generációk közötti párbeszéd és vitaszínház

A program különleges módszertani eleme volt, hogy a fiatalok által felvetett kérdéseket a résztvevők szüleivel is körüljártuk. A választott forma a vitaszínház volt, amely lehetőséget adott arra, hogy egy társadalmi problémát feldolgozó színházi előadást követően moderált beszélgetés induljon a jelenlévők között.

A cél nem valamely álláspont igazolása vagy elfogadtatása volt, hanem az eltérő nézőpontok megismerése és a közös gondolkodás ösztönzése. A szülők az előadás megtekintése mellett bekapcsolódhattak a kérdés közös feldolgozásába is. Ez különösen értékes lehetőséget teremtett a generációk közötti párbeszédre.

A személyes jelenlét a program alapvető része volt. A közös alkotás, a színházi előadás és az azt követő beszélgetés egyaránt olyan közvetlen találkozási helyzetet teremtett, amelyben a résztvevők egymás gondolataira és reakcióira közvetlenül tudtak reagálni.

Kettős és többszörös különlegességű fiatalok bevonása

Intézményünkben mintegy 50 kettős vagy többszörös különlegességű diák tanul. Esetükben a különböző területeken megmutatkozó tehetség gyakran a művészetek és a kreativitás területén bontakozik ki legerőteljesebben.

Sokan közülük kórusainkban, zenekarainkban és színjátszó csoportjainkban találnak olyan közeget, ahol képességeiket kibontakoztathatják, miközben önbizalmuk és önismeretük is fejlődik.

Az összművészeti program alkotófolyamatába ezért ezekből a művészeti közösségekből is bevontuk a tehetséges fiatalokat. Aktív részvételük az alkotómunkát is gazdagította: ötleteikkel, kreatív megoldásaikkal és több művészeti területet összekapcsoló gondolkodásukkal hozzájárultak a létrejövő produkciókhoz.

Több tehetségterület együttes alkotása

A program egyik meghatározó célja a több tehetségterületet összekapcsoló alkotómunka megvalósítása volt. A fiatalokkal végzett közös munka során egyszerre fejlesztettük a technikai, inter- és intraperszonális, valamint szociális készségeket.

Az alkotófolyamat egyik központi kérdése az volt, hogy **mit tudunk kulturális örökségünkből a XXI. századba továbbvinni**. Ennek vizsgálata során a résztvevők több művészeti terület eszközeivel találkoztak. A munkába a népzene és néptánc, a színház, a báb és a kortárs művészetek területén dolgozó szakemberek is bekapcsolódtak.

A különböző művészeti nyelvek találkozása lehetőséget adott arra, hogy a diákok megtapasztalják: ugyanaz a gondolat vagy probléma többféle művészeti eszközzel is kifejezhető.

A médiamunka és a 2 perces kisfilm

A program részeként rövid, körülbelül kétperces kisfilm is készült, amely a műhelymunka és az előadások létrejöttének folyamatába enged betekintést. A filmben a próbák, a közös alkotómunka és a kulisszák mögött zajló események is helyet kaptak.

A kisfilm elkészítését **Gál Éva, az intézmény médiatanára és a műhelymunka vezetője** szakmailag mentorálta. Filmes és színházi tapasztalatait felhasználva segítette a fiatalokat abban, hogy a felvételek elkészítése során maguk is aktív alkotóként vegyenek részt a folyamatban.

A filmkészítés egyszerre szolgálta a fiatalok komplex gondolkodásának és médiatechnológiai jártasságának fejlesztését, valamint lehetőséget biztosított a program és a létrejött produkciók bemutatására.

Összegzés

A megvalósult program eredményeként a fiatalok egy olyan komplex alkotófolyamat részeseivé váltak, amelyben a színház, a tánc, a zene, a drámapedagógia, a hagyományőrzés és a kortárs művészeti gondolkodás egymást erősítve volt jelen.

A **Kaukázusi** és a **Trójai nők** létrehozása során a résztvevők nem pusztán színpadi szerepeket tanultak meg, hanem kérdéseket fogalmaztak meg, vitatkoztak, kísérleteztek, közösen döntöttek és felelősséget vállaltak egy-egy produkció létrejöttéért.

A program során fejlődött a fiatalok színpadi jelenléte, színészi és improvizációs készsége, zenei és mozgásművészeti tudása, valamint kommunikációs, együttműködési és empatikus képessége. Az összművészeti megközelítés lehetőséget adott arra is, hogy a különböző művészeti területeken tehetséges diákok egymás munkájára építve hozzanak létre közös alkotást.

A program szakmai vezetője és a létrejött produkciók rendezője **Gál Éva és Svégel Sára** volt.

A megvalósult munka legfontosabb tapasztalata, hogy a fiatalok számára a művészeti alkotás akkor válik igazán személyessé és motiválóvá, ha saját kérdéseikből indulhatnak ki, és a színpadon nem csupán egy előre elkészített történetet mondanak el, hanem saját gondolataikat, érzéseiket és közös tapasztalataikat is megfogalmazhatják.

